

Följande frågor vill DHR Skåne få svar på från Region Skånes politiska partier.

Vi skulle uppskatta om ni kort beskrev er inställning på respektive fråga, framför allt på regional nivå. Vi vill undvika diskussioner om det ni skriver är korrekt och förankrat inom partiet och vill därför att ni uppger i vilket dokument vi kan kontrollera detta. Vi är inte intresserade av valbroschyrer utan vill ha exakta uppgifter från styrande dokument.

Detsamma gäller på vilket sätt ni har försökt genomföra era ställningstaganden. Vi vill inte ha svepande formuleringar utan besked om vilka förslag som lagts, när det skedde och var. Detsamma gäller för interpellationer och svar på dem.

Stort Tack för er medverkan! Vi behöver era svar 2022-08-05 till skanelan@dhr.se. Svaren kommer att sammanställas och presenteras till skånska media och våra medlemmar.

DHR Skånes styrelse genom

Elin Bengtsson
Pressansvarig
skanelan@dhr.se

telefonnummer 070-5424233, nås 13.00 - 17.00

Carolina Nordbeck
ordförande
skanelan@dhr.se

070-3063712 nås efter 15.00

Efterfölja FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, svenska byggnormer och lagstiftning.

Under det senaste året har flera stora beslut tagits där man brutit mot tillgänglighet för alla, gällande bygglagstiftning (inomhus och utomhus) och FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Region Skåne har under perioden inte efterföljt FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Ett nytt reglemente för färdtjänst antogs av regionfullmäktige 20200416 utan att ha varit på remiss till funktionshinderföreningarna eller ens de egna råden där det finns representanter från dessa. Därmed bryter Region Skåne mot FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 4 stycke 3 och 5, se nedan. Detta trots att ansvariga tjänstemän kontaktats och dialog efterfrågats. Man menade att det räckte med att tala med enskilda färdtjänstanvändare om deras åsikter och erfarenheter. En enskild

person, oavsett hur mycket hen använder färdtjänst, kan inte samla på sig den breda kunskap som finns inom funktionshinderföreningarna med tusentals medlemmar.

Idag ser man ibland tillgänglighet och användbarhet av den byggda miljön som ett särintresse istället för det allmänna intresse som det är enligt ”Kommittédirektiv 1992:104 Översyn av plan- och bygglagen, m.m.” sid 4. Detta finns sedan dess inskrivet i Plan- och bygglagens ”2 kap. Allmänna och enskilda intressen”,

Aktuellt exempel är spårvägen i Lund som är en miljardsatsning från Region Skåne och Lunds kommun för att länka samman Lunds centrum med Brunshögsområdet inklusive MaxLab IV och ESS. Man har byggt helt nya spår från Clemenstorget vid Lund järnvägsstation förbi Skånes Universitetssjukhus och tekniska högskolan. Helt nya spårvagnar har beställts. Problemet är att man inte följt gällande lagstiftning avseende nivåskillnader. Nivåskillnaden är för närvarande 70 mm (i praktiken eventuellt mer på vissa hållplatser) mellan vagn och perrong när nivåskillnader inomhus bara får vara maximalt 25 mm och då med fasade kanter och utomhus ska fasas av till 0-kant vid övergångsställen. Efter anmälningar till DO eftersom en rullstolsburen person inte kunde ta sig ombord/av själv på ett säkert sätt gjordes en (temporär ?) lösning med manuell ramp som spårvagnsföraren ska lägga ut/sätta tillbaka.

Fråga:

- Är ni beredda att se till att tillgänglighet för alla, gällande bygglagstiftning (inomhus och utomhus) och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning efterlevs inom Region Skåne?
 - Ja, vi ser att offentligfinansierade verksamheter har ett särskilt ansvar att vara tillgängliga och användbara också för personer med funktionsnedsättning.
- Hur kommer ni att göra det?
 - Genom att ta med funktionshinderperspektivet från början när vi i Region Skåne diskuterar ny- eller ombyggnationer, tjänster och verksamheter.

Ideologiskt ställningstagande: FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar är grunden i vår funktionshinderpolitik.

Funktionshinderperspektivet ska finnas med från början i all planering och inom alla politikområden. Vi måste skapa förutsättningar för att alla ska kunna bli sitt bästa jag, det gäller såklart också personer som har funktionsnedsättningar.

Finns dokumenterat i: Handlingsprogram [”Att få vara sitt bästa jag”](#).

Antaget av: Liberalernas Landsmöte

När: 2017

Tillgång till specialistkompetens

Våra medlemmars behov är ofta för svåra för en ordinarie Vårdcentral att hantera. Det är idag svårt att få kontakt med kompetent specialist. Vi behöver möjlighet att snabbt få kontakt med kompetent personal för att få nödvändiga utredningar gjorda av t. ex specialist läkare, psykologer, psykiater, arbetsterapeuter, sjukgymnaster mfl. Idag finns det ingen självklar enhet att vända sig till. Våra medlemmar hänvisas ofta runt.

Eftersom Region Skåne vill satsa mer på Vårdcentralerna anser vi att en lösning skulle kunna vara att det finns åtminstone en VC i Skåne med specialkompetens inom ortopedi, rehabilitering, psykiatri och allmänläkare som är tillgänglig för alla vårdsökande i hela Skåne. Det behövs en helhetssyn på patientens hälsa för en fungerande livssituation samt för att rättvisande läkarintyg/utlåtanden ska kunna utfärdas till t. ex Försäkringskassan vid ansökan om LSS, sjukersättning, handikappersättning/merkostnadsersättning mm. Även vid fondansökningar krävs det ofta specialistutlåtanden. Det behöver även finnas tillräckligt med arbetstid avsatt för att kunna skriva intygen. Idag säger sjukvårdspersonal att de inte hinner skriva de intyg vi behöver. Dessutom händer det att intyg underkänns av t. ex Försäkringskassan för att de anser att det inte fyllts i på korrekt sätt.

Med fungerande sjukresor skulle det möjliggöra att underlaget för en specialiserad Vårdcentral skulle bli tillräckligt stort. Dessutom skulle extra medel för multisjukdom underlätta.

Allt detta stöds av Region Skånes egen utredning Primärvård för vuxna med funktionsnedsättning En utredning om förbättringsmöjligheter inom Skåne 2017-09- 12.

Under perioden fanns det två vårdcentraler i Skåne som hade specialkompetens, Möllevångens vårdcentral i Malmö kommun samt en i Bjärred i Lomma kommun. Den förstnämnda kan man som rullstolsburen inte komma in i receptionen eftersom hissen är felkonstruerad. På den sistnämndas hemsida står det inte något om att de är specialiserade så vi antar det har upphört.

När vi söker på Region Skånes hemsida så går det inte att hitta vårdcentraler med specialkompetens för personer med funktionsnedsättning. Vi har använt olika sökkombinationer såsom personer med funktionsnedsättning, vårdcentral, Skåne med olika tillägg utan resultat. Inte ens på sidan vard.skane.se under "Hitta vård" går det att hitta. Vi har även sökt på den rubrik som Möllevångens vårdcentral använder "Mottagning för vuxna med varaktig funktionsnedsättning" utan att få resultat. Om vi inte hade känt till att Möllevångens vårdcentral ska vara specialiserad hade vi aldrig hittat dit. Det visar att Region Skånes hemsida inte är gjord på ett tillgängligt sätt.

Frågor:

- Vad har ni gjort för att komma tillrätta med bristen på specialkompetens för multisjuka patienter?
 - Vi vill att alla skåningar ska ha en fast läkarkontakt som har ansvar för just dem senast år 2024. Detta gäller såklart även för personer med funktionsnedsättningar. Med en fast läkarkontakt slipper personen att hänvisas fram och tillbaka, likt ni beskriver ovan. Det är ett stort problem och hinder för många att få den vård de behöver. Den fasta vårdkontakten hjälper sedan personen vidare så att det ska bli så enkelt som möjligt för den som behöver vård. Detta skapar också en kontinuitet och trygghet när läkaren känner till sina patienters sjukdomshistoria. Under innevarande mandatperiod har vi sett till så att fler skåningar än någonsin har tillgång till en fast läkarkontakt.
- Är ni beredda att driva på för att det ska finnas åtminstone två fungerande och tillgängliga vårdcentraler i Skåne med specialkompetens för personer med funktionsnedsättning?
 - Vi tror att det bästa är ett Skåne där alla, inklusive personer med funktionsnedsättningar, har möjlighet att få en fast läkarkontakt. Den läkarkontakten kan även vara en specialistläkare, vid behov.
- Hur ställer ni er till möjligheten att patienten ska kunna få extra tid för skrivande av intyg/utlåtanden?
 - Patienten ska självklart kunna lita på att den får de intyg som den behöver och att dessa är utformade på rätt sätt. Då krävs det både att medarbetaren i vården som skriver intyget får den tid som krävs och att samarbetet mellan sjukvården och exempelvis Försäkringskassan blir bättre. Varje gång någon skickas tillbaka till vården för att intyget inte var korrekt ifyllt är en gång för mycket.
- Vad anser ni om utökat samarbete mellan sjukvården och Försäkringskassan avseende hur intyg ska fyllas i och formuleras för att undvika att intyg underkänns och måste skrivas om?
 - Varje sjuk människa ska få en trygg bedömning. Försäkringskassans och sjukvårdens roller och samarbete behöver förändras för att korta handläggningstider, minska behovet av överprövningar och bidra till rehabilitering. Vi vill också reformera sjukskrivningsprocessen för att minska onödig byråkrati.
- Region Skånes hemsida är en plattform dit nästan alla Skånes medborgare vänder sig för att hitta korrekt och aktuell information. Hur tänker ni arbeta för att hemsidan förbättras och förenklas?
 - Precis som ni säger viktigt att det är enkelt att navigera och hitta rätt på hemsidan. Att informationen är korrekt och uppdaterad är grundläggande och bara måste fungera. Att komma åt rätt information måste dock även fungera för de som lever i ett digitalt utanförskap. Därför räcker det inte bara med en bra hemsida utan det måste även vara enkelt att få sin information på andra sätt, exempelvis över telefon.

Ideologiskt ställningstagande: Varje skåning måste kunna lita på att vården är tillgänglig och trygg när de behöver den. Då krävs det att det är lätt att hitta rätt. Liberalerna vill att alla, inklusive personer med funktionsnedsättningar, ska kunna ha en fast läkarkontakt. Den fasta kontakten känner till sina patienters sjukdomshistoria och har ansvar för att patienten hittar rätt och får den hjälp som den behöver. Det blir både enklare för varje patient och tryggare när kontinuiteten ökar.

Finns dokumenterat i: Handlingsprogram [”Ny start för Sverige”](#). Valprogram.

Antaget av: Landsmöte, Förbundsstyrelsen Skåne.

När: 2021, 2022

Färdtjänst och Kollektivtrafik

Våra medlemmar är ofta helt beroende av färdtjänst för att kunna transportera sig då allmän kollektivtrafik eller resa med egen bil inte är ett alternativ för dem av olika skäl som ekonomi.. Därför måste färdtjänsten fungera, vilket inte alltid är fallet idag. Det finns många klagomål på bemötande från förare, att tidsregler inte hålls (beställning, hämtning, lämning) fortkörning, att bilarna ibland helt uteblir, långa väntetider för att beställa resa, att missförstånd ofta sker av bokningscentralen mm. Det nya reglementet samt striktare tolkning gör det svårare att få och använda färdtjänst.

När DHR Skåne lämnade in en skrivelse till Regionfullmäktige som togs upp på Centrala Funktionshinderrådet i december 2020 så var inställningen att man följer Färdtjänstlagen, dvs lägger sig på en miniminivå, och att detta var bara mindre justeringar som gjorts. Vilket vi protesterade mot. T. ex så kan 4.15 Allmänna ordningsföreskrifter “Tillståndshavare är skyldiga att följa förarens anvisningar och tillsägelser. En tillståndshavare som inte rättar sig efter detta riskerar att bli avvisad från fordonet och därmed förlora rätten till att åka vid detta tillfälle” de facto innebära livsfara för färdtjänstresenären eftersom hen inte kan protestera mot fortkörning eller att chauffören smsar/tittar på film mm under färden. Det kunde man inte ta åt sig. Så skulle man inte “tolka” skrivningen. Faktum är att det som står i ett reglemente är det som gäller. Om man inte vill riskera att färdtjänstchaufförer använder reglementet på ett för resenären negativt sätt skulle texten formulerats på annat sätt.

Våra medlemmar upplever att det har blivit svårare att få färdtjänst beviljad senare år, även när man haft färdtjänst under många år. Läkarintyg som är skrivna på samma sätt som tidigare godkänns inte, hur vägen ser ut till närmaste busshållplats påverkar inte beslut (lutning som gör att man inte kan ta sig upp med vanlig rullstol utan hjälp) mm.

Frågor:

- Hur arbetar ni för att förbättra Färdtjänsten?
 - Liberalerna har länge arbetat färdtjänsten ska bli enklare och tryggare färdtjänst - som går att lita på. Därför arbetar vi på bred front för att förbättra färdtjänsten bland annat genom att ställa högre krav på de utförare som kör färdtjänst och dess förare för att säkerställa ett gott bemötande och att tider hålls, så att man inte blir stående utan transport. Det är oerhört viktigt att man som resenär får ett bra bemötande och kan lita på att transporten man beställt faktiskt kommer, allt annat är oacceptabelt. Vi arbetar också med beställningscentralen med utbildningar för att se till att man får ett gott bemötande när man beställer sin resa och för att minimera missförstånden över telefon. För att minimera väntetiderna för att beställa resa så har vi både arbetat tillsammans med beställningscentralen men också släppt Serviceresors app, där man kan boka och se sina bokade resor i telefonen. Detta är ett komplement till beställningscentralen, där de som känner sig trygga med att beställa resor i appen ska kunna göra det, medan de som föredrar att ringa och beställa kan göra det. På detta sätt behöver inte alla ringa in för att beställa och väntetiderna för de som väljer att ringa in för att beställa kan då kortas.

- Är ni beredda att göra en översyn av Färdtjänstreglemente som antogs 2020-04-16?
 - Reglementet är inte hugget i sten utan skulle det framkomma problem med dagens reglemente så är vi självklart öppna att se över det. Det har vi bland annat gjort detta året när vi såg att många som tidigare varit berättigade färdtjänst hade fått avslag på sina ansökningar pga ny rättspraxis.

- Hur motiverar ni att trappklättring togs bort 2017? Det skyldes på säkerhet men detta stämmer inte då trappklättrarna är väldigt säkra och har man väl utbildade utförare är detta inget problem. Det finns möjlighet att utbilda förare i Skåne. Vi anser att det enbart handlar om ekonomi och det drabbar våra medlemmar och är diskriminerande.
 - Den här frågan tror vi att Socialdemokraterna och Miljöpartiet bäst kan svara på, eftersom de styrde i regionen när det beslutet fattades.

- Hur ser ni på att kostnaden för resor som sker utanför regionen eventuellt blir dyrare än om resan hade fortsatt med samma fordon då resorna går med ordinarie taxitrafik? Numer går alla resor över regiongräns som riksfärdtjänst. Tidigare kunde man åka färdtjänst från skånsk kommun till grannkommun i annat landsting. Det togs bort med det nya reglementet.
 - Naturligtvis är det viktigt att ha en så effektiv färdtjänst som gör det enkelt för resenärerna och det är alltid lurigt med gränsdragningar i generella dokument. Med den nya regelverket kommer en del resor som istället sker

med riksfärdtjänst som tidigare kunde göras med ordinarie taxitrafik bli dyrare, men en hel del kommer bli billigare. Vi kommer naturligtvis utvärdera både skillnaden i kostnad men också hur skillnaden i upplevelsen för resenären i termer av enkelhet, trygghet och service för att se hur vi kan säkerställa att vi får bäst service på ett kostnadseffektivt sätt.

Ideologiskt ställningstagande:

Finns dokumenterat i: Ex: handlingsprogram. Valprogram, policies

Antaget av: Ex: Förbundsstämma, Årsmöte, Partistyrelse

När: Tidpunkt

Tillgång till arbete

I Sverige är många ersättningar som sjukersättning och pensioner kopplade till SGI, sjukpenninggrundande inkomst. För att få en rimlig levnadsstandard behöver man arbeta helst heltid. Samtidigt väljs personer med funktionsnedsättning ofta bort av arbetsgivare för att de är rädda för extra kostnader. Många personer med funktionsnedsättning får därför inte arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Region Skåne är enligt sin hemsida Skånes största arbetsgivare med sina 36 000 anställda med 100 olika yrkesgrupper. Om man från Region Skånes sida medvetet gick ut och anställd personer med funktionsnedsättning skulle man bli en förebild för andra arbetsgivare och visa att personer med funktionsnedsättningar är anställningsbara och blir bra arbetstagare/kollegor.

Frågor:

- Hur arbetar ni inom Region Skåne för att underlätta för personer med funktionsnedsättning att få fast arbete?
 - Genom att uppmuntra Region Skånes ”Likarättarbete” som går ut på att alla ska bemötas och behandlas likvärdigt, oavsett vem en är. Dessutom är vi med och ser till så att arbetsplatser, nya och gamla, är utformade och byggda så att ingen exkluderas.

Ideologiskt ställningstagande: Alla människor är en tillgång på arbetsmarknaden. Personer med funktionsnedsättning ska också ha god tillgång till förvärvsarbete, företagande och den reguljära arbetsmarknaden. Då krävs att de får ta del av de hjälpmedel och anpassningsåtgärder som krävs. Viktigast av

allt kan därtill vara att förändra existerande fördomar och stigma mot att anställa personer med funktionsnedsättningar. Här kan vi i Region Skåne göra skillnad genom att vara en förebild för resten av arbetsmarknaden.

Finns dokumenterat i: Handlingsprogram [”Att få vara sitt bästa jag”](#).

Antaget av: Liberalernas Landsmöte

När: 2017

Tillgång till rehabilitering och hjälpmedel

En olycka kan drabba alla. Dessutom blir vi alla äldre och får därmed åldersrelaterade sjukdomar. Fungerande rehabilitering kan förbättra livssituationen för den enskilde och samtidigt spara pengar för samhället. När en person kan arbeta oavsett på vilken nivå är det en vinst för alla. Att kunna bo hemma istället för särskilt boende är något de flesta vill och är dessutom billigare för samhället.

Köer till rehabilitering och för att få fungerande hjälpmedel är idag långa.

Hjälpmedelsutbudet har begränsats och nya mer funktionella hjälpmedel bedöms som för dyra. Det gör att det hamnar på den enskilde och hans familj att undersöka vilka hjälpmedel som finns på marknaden och finansiera dem. .

Frågor:

- Vilka förslag har ni lagt för att förbättra rehabiliteringen? Gäller allt från tillgång till sjukgymnaster, arbetsterapeuter, varmvattenbassänger till terapiridning för barn och vuxna
 - Ombyggnation/renoveringar av lokaler, samlokaliseringsprojekt habilitering/hjälpmedel, flera andra insatser för att bli en attraktiv arbetsgivare.
 - Vi har inlett ett samarbete med Fritidsbanken så att barn och unga med funktionsnedsättningar ska kunna låna fritidshjälpmedel via Skånes fritidsbanker.
 - Utvecklar just nu samarbetet med den idéburna sektorn så att brukarna via sina organisationer får mer inflytande i att utveckla verksamheterna inom rehabiliteringen.
 - Flera olika hjälpmedel har testats och införts som TLA, (kommer fler).
 - Bättre instruktioner vid rekvisering av hörapparat.
- Vad anser ni om Region Skånes nuvarande policy avseende hjälpmedel?

Ideologiskt ställningstagande: Region Skåne får inte snåla med rehabilitering och hjälpmedel. Det kan leda till att människor blir mindre självständiga än de annars skulle kunna ha varit. Någon som hade kunnat arbeta och betala skatt blir i stället beroende av sjukersättning, en annan blir beroende av mer personlig assistans, en tredje kan inte vara aktiv och vårda sin hälsa utan behöver mer sjukvård. Rehabilitering och rehabilitering måste därför ges högre prioritet.

Finns dokumenterat i: Handlingsprogram [”Att få vara sitt bästa jag”](#).

Antaget av: Liberalernas Landsmöte

När: 2017

Övrigt ni vill tillägga:

Liberalerna har som del av Allians för Skåne varit med och styrt Region Skåne sedan 2019. Det innebär att de frågor som vi driver ofta inte syns offentligt, utan vi driver dem i direkta samtal med våra kollegor i Allians för Skåne eller direkt verksamheterna. Det är därför vi inte har bifogat några hänvisningar till motioner, interpellationer eller liknande. Men det betyder inte att Liberalerna i Region Skåne inte gör en skillnad för människor med funktionsnedsättningar i sitt arbete, tvärt om. Våra förtroendevalda är genom sina uppdrag med och ser till så att frågorna lyfts tidigt i alla processer och så att våra verksamheter följer alla relevanta lagarna, så som bygglagstiftning eller FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Referenser, länkar

Boverkets regler för tillgänglighet allmänna platser mm:

[https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/allmanna/tillganglighet/FNs konvention om rättighet för personer med funktionsnedsättning:](https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/allmanna/tillganglighet/FNs%20konvention%20om%20rattighet%20for%20personer%20med%20funktionsnedsattning)

<https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/funktionshinder/konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionshinder-a4-webboptimerad.pdf>

FN:s konvention om rättighet för personer med funktionsnedsättning:

<https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/funktionshinder/konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionshinder-a4-webboptimerad.pdf>

Plan och Bygglagen:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan--och-bygglag-2010900_sfs-2010-900

Region Skåne utredning: Primärvård för vuxna med funktionsnedsättning En utredning om förbättringsmöjligheter inom Skåne 2017-09- 12.

<https://www.skane.se/Public/Protokoll/H%C3%A4so-%20och%20sjukv%C3%A5rdsn%C3%A4mnden/2017-12-08/Vuxna%20med%20varaktig%20funktionsneds%C3%A4tning%20-%20rapport/Utdredning%20-%20Vuxna%20med%20flerfunktionsneds%C3%A4tning%202017-09-12.pdf>